

Megint visszaváruunk

↳ Kun Árpád

(regényrészlet)

Pár száz méterre előttünk bal felől megnyílt a lakótelepi fasor az út mellett. Életem fontos elágazásához közeledtem.

A vizsgabiztos korábban arra utasított, hogy a legelső lehetőségénél kanyarodjam balra. Húszméternyi tévovázás után kivettem az indexet. Hármából kettesbe váltottam, miközben odapillantottam a sebességváltóval ügyködő jobb kezemre. A fejfördítással egy időben rájöttem, hogy megint hibázok. A vizsgabiztos alig néhány sarokkal arrébb dörrent rám, hogy ne azt a rohadt sebességváltót bővöljem, ami köszöni szépen, bekattan anélkül is, hanem az utat nézzem ezerral.

Minden idegszámmal a vezetés ismert, de még nem gépiesen begyakorolt mozdulataira kellett összpontosítanom. Látómezőm szélén, a középső visszapillantó tükörben éber álomként derengett végig a hátsó ülésen elterpeszkedő vizsgabiztos. Most, ahogy a középvonal felé húzódtam, a mögöttem lévő forgalom ellenőrzése végett jogosan tekintettem bele ebbe a tükörbe.

Láttam, felpillant a mappájából. Közömbösséget erőltetett magára, de nem tudta elleplezni az arcára kiülő feszültséget. Mint zsákmányára lecsapni készülő ragadozó, figyelt. Ekkor döbbsentem rá, hogy ki ő, és hova jutottam.

A történethez tartozik, hogy ez volt a második vizsgám, mert egyszer már megbuktam.

Még az első vizsga előtt megtárgyaltam Kövesdi Zsófiával, legjobb barátimmal, hogy ő hat éve húszezret fizetett az oktatójának, aki ötezret megtartott, tizenötöt meg továbbadott a vizsgabiztosnak. Azt, hogy így kell tennie, a második vizsgája előtt súgta meg az oktatója, aki meg akarta kímélni őt az újabb kudarctól. Az elsőn, amin pedig magához képest brilirozott, simán megbukott, míg a húszezzerrel megtámogatott másodikon, amin igazi kocavezetést produkált, már készakarva sem tudott volna. Az utolsó óráim egyikén én is puhatolóztam az oktatómnál, hogy mi a szokásos ügymenet ezzel kapcsolatban. Az oktatóm egy velem egykorú, negyvenes nő volt, Erika, aki farmerszerelést, szegecses szíjat hordva igyekezett némi macsó zord-ságot adni kinézetének, és így szerezni tekintélyt férfiak uralta szakmájában, ám a kocsija padlízánlila volt, és a kesztyűtartó fölött kabalamenyasszony ült tüllruhában. Határozottan rázta a fejét. Csapdosott lófarokba kötött haja, ingott rajta a rózsaszínű szalag, mint elröppenni készülő, nagy pillangó. Kenőpénz nincs. Amit készségesen elhittünk neki Zsófiával. Nem győztünk bólogatni a telefonvonal két végén, hogy lám, hazánkban folyamatosan javulnak a közállapotok, milyen pozitív változás történt ezen a fronton is az elmúlt hat év alatt.

Az első vizsgámon tehát én is megbuktam. Utólag visszatekintve látszott, mennyire simán. Pedig a pillanat hevében úgy tűnt, hogy hajszálon múltott a siker. A vizsgaut vége felé balra kellett kanyarodnom nagy ívben, miközben a felezővonalat átlépve visszafordulok a másik sávban. Miután befejeztem a műveletet, a vizsgabiztos, aki akkor egy másik volt, óriási meglepetésemre azt mondta, hogy húzódjak az úttest szélére, és adjam át a kormányt az oktatómnak, mert a vizsgának vége. Mind a hárman helyet változtattunk. Én, kissé kóvályogva az értetlenségtől, kiszálltam

a vezetőülésből, és hátraültem a vizsgabiztos helyére, aki közben előre ment az anyósülésre, amelyet addigra Erika otthagytott, és átvette a kormányt. Miközben befészkeltek magunkat új helyünkön és becsatoltuk a biztonsági övet, a vizsgabiztos megkérdezte, hogy vajon rájöttem-e, mit rontottam el. A kérdés elhangzásakor fogalmam se volt, hogy mit. A sok első hullámában egyelőre még annak a gondolatát is elhessegettem magamtól, hogy megbuktam. Ott tartottam, hogy eddig milyen kitűnően alakult a vezetésem, nemcsak a mozdulataim pontosak, de a nyugalmam is rendíthetetlen. Ha minden így folytatódik, akkor néhány perc múlva jogosítványt szerzek. De a kérdés utáni első néma másodpercben szétnyílt a függöny. Tisztán kirajzolódott előttem, hol hibáztam. Hát persze, ezt a nagy ívben balra visszakanyarodást igazából sohasem értettem meg, Erika se tudta soha világosan elmagyarázni. Hogy is van azzal az indexeléssel? Először jobbra indexelek, majd lehúzódom jobb felé, hogy elég helyem legyen, azután rátérek a lényegre, a balra kanyarodásra. És mielőtt balra kezdek kanyarodni, másodszer is indexelek, de ezúttal bal felé. Mindeközben figyelniem kell a mögöttem lévő forgalmat, meg a szembejövőt. Még akkor is, ha ebben a konkrét esetben tökéletesen kihalt volt ezen a délelőtti órán a lakótelepi mellékutca. Ráadásul a kormányt is szabályosan kellett tartanom tekerés közben, plusz visszaváltanom a sebességet. Ez már tényleg túl sok volt egyszerre. Minden létező figyelmemet lekötöttem. Miután kivettem az indexet jobb felé, annyira megnyugodtam, mintha soha az életben nem kellene többé ezzel az idegesítő, piros kis fényvel tovább foglalkoznom. Kész, vége, a halálom órájáig le tudtam az indexlámpával való viszonyomat. Az, hogy pár másodpercre rá, a balra kanyarodás előtti pillanatban még egyszer villogtassak balra, végképp nem jutott eszembe.

Egy ütemmel később tehát rájöttem a bukásomat okozó hibára, és helyesen válaszoltam meg a vizsgabiztos kérdését. Ezután néhány perces csend ereszkedett a társaságra. Mindenki emésztette magában az új helyzetet. A padlizsánlila autó, egy Chevrolet Aveo pedig kanyargott a lakótelep árnyas mellékutcainak a labirintusában a távolban dübörgő főútvonal felé. Csak a kormányja nem volt már az én kezemben.

Valami apróság ürügyén Erika és a vizsgabiztos, akik korábban ismerték egymást, beszélgetni kezdtek. Ahogy egyre jobban belemelegedtek a társalgásba, én a hátsó ülésen úgy éreztem magam egyre elszigeteltebbnek. Elszigeteltségem önmagában nem zavart. Egyedül azt nem szerettem volna, ha valamelyikük, főleg a vizsgabiztos úgy hiszi, hogy a kudarc hatására én bátyázm körbe magam sértődött hallgatással. Különben is, hol van itt az én esetemben kudarc? Ha úgy vesszük, egy paraszthajszálon múlt, hogy átmenjek. Mutatni akartam, hogy én legalább annyira felszabadultnak érzem magam, mint ők, akik az első két ülésen csevegnek. Egy játszótér melletti fekvőrendőrről gurult át a Chevrolet Aveo. Eljött a pillanat, hogy én is bekapcsolódjak a társalgásba.

A vizsgabiztos iménti kérdésében, hogy tudom-e, mit rontottam el, nem Kun úr voltam, és még kevésbé Kun elvtárs, mint

az apám hivatalos relációiban gyerekkorom idején, hanem lemagázott Árpád. A vizsgabiztos nem leereszkedőleg vagy bizalmaskodásból szólított a keresztnevemen, hanem mert ekkoriban ez már így volt szokás a tévés vetélkedőkben. Még némi szánakozás is kicsendült a hangjából amiatt, hogy az elmúlt pillanatban sajnos kénytelen volt megbuktatni. Leginkább azonban azt akarta demonstrálni, hogy a legteljesebb jóindulattal van irántam annak ellenére, hogy foglalkozásából kifolyólag pillanatnyi kellemetlenséget kellett nekem az imént okoznia. A fekvőrendőr zökkenőjén megdobja, ezt a közvetlen hangot vittem tovább a viszonyunkban, amikor a keresztnevén, Andrásnak szólítottam.

Nagyobbik gyerekem, Boldizsár majdnem hároméves volt, a kisebbik, Rozika három hónapos. Már Boldizsár születése után nagy megkönnyebbülést éreztem. Amit akkor úgy nyugtáztam, mint természetes reakciót arra, hogy az esemény szerencsésen lezajlott, és mind a baba, mind az anyukája egészségesek. Fel sem tűnt, hogy a megkönnyebbülésem nem múlik el, hanem az után is változatlanul kitart, hogy visszatértek a hétköznapok. Erre csak akkor figyeltem fel, amikor a második baba, Rozika is megszületett. Rohantam le a szülészeti melletti Penny Marketbe valami harapnivalóért az egész napos koplalás után, miközben Orsi, a feleségem nálam lévő mobilján felhívtam a legfontosabb embereket, Istvánt és Zsófit, hogy közöljem a nagy hírt, és éreztem, hogy olyan könnyedén szökellek a kórházi lépcsőn, majd kint a csikkekkel, szeméttel borított fűvön, mintha a Holdon járnék. Azokból a láthatatlan súlyokból, melyeket egész életemben cipelnem kellett, megint lehullott rólam néhány nagy kolonccal. Most már nem tudtam nem észrevenni, hogy végérvényesen. Minden mozdulat kevesebb energiámba került. Ha meg is akadtam néha, úgy haladtam az életben, mint kés a vajban.

Erika és András eddigi beszélgetéséből kiderült számomra, hogy András szintén kétgyerekes apa. A fekvőrendőr pedig azért volt éppen ott, mert azok közül a frissen felújított játszótérek közül az egyik mellett haladtunk el, amelyek abban az időben azt jelentették számomra, hogy a honfitársaim sorsa Trianon óta először kezd jobbra fordulni, és a magyar középosztály által luxuscikknek tekintett gyerekekre is futja. Koloncok nélküli megbízottsággal szóltam oda Andrásnak. Nincs egyedül abban, amit éppen kifejtett. Például én is határozottan szeretek játszótérre menni a gyerekeimmel. Nyugodjon meg, ettől még nem vagyunk fehér hollók. Szemléletváltozás zajlik a szülői, ezen belül is — ha lehet, még markánsabb — apai hozzáállásban.

Erika belém tanult a levezetett órák alatt, szokva volt kolonc nélküli stílusomhoz. András nemcsak a fekvőrendőr, de a meghökkenés bukkanója is megdobta egy pillanatra, de zökent egyet, és túljutott rajta. Mire a padlizsánlila Chevrolet Aveo újabb fekvőrendőrhöz ért, Erika és András négy szemközti eszmecsereje Árpád bekapcsolódásával háromszemélyessé alakult.

Az első vizsgára tehát a balra nagyívben történő visszakanyarodás titkát Erikának nem sikerült maradéktalanul átadnia a számomra. A második vizsgára viszont egy másik, sorsdöntőnek bizonyuló tudást igen.

A bukást követő egyik pótórán történt. A mintaszerűen végrehajtott, nagy ívű balra kanyarodás után a másik sávba kerültem, ahol két parkoló autó közé, kiigazító tolatás nélkül, egyből sikerült becuppantanom a padlizsánlila Chevrolet Aveót. Leállítottam a motort, fújunk egyet. Végigvettük a soron következő, második vizsga nem szakmai mozzanatait. Hogy a nap melyik órájában, milyen forgalomnál a legelőnyösebb vizsgázni, melyik vizsgabiztos melyik útvonalat kedveli. Ekkor Erika a homlokára csapott. A csuklóján megvillantak és összecsuportok aznapra felvett karperecei. Van egy vizsgabiztos, aki akkora nagy kekec, hogy őt a legjobb, ha elkerülöm. „Melyik irányba?” — kérdeztem bele, amire Erika két tenyerébe temette az arcát, mutatva, mennyire fárasztom a szellemeskedéssel, majd legyintett, hogy tök mindegy, balra vagy jobbra, de nagy ívben. Saját útvonalon vezetted végig a vizsgázóit, és a legtöbbjüket sikeresen kivérezted közben. Akiket mégsem, azokat elirányítja egy párját ritkítóan szemét elágazáshoz, ahol Budapest legsunyibb közlekedési lámpája lóg. Legvalószínűbb, hogy úgyse szaladok bele, mert az általam kért reggeli időpontban még sohasem vizsgáztattott, de azért a biztonság kedvéért guruljunk a helyszínre, hogy meg tudja mutatni, miről beszél.

Szóval miután megnyílt a fasor az utca bal oldalán, és én a középvonal felé húzódtam a padlizsánlila Chevrolet Aveóval, majd szinte már hanyag mozdulattal kikattintottam az indexlámpát balra, akkor hasított belém a felismerés. Atyaúristen, a hátsó ülésen az a bizonyos vizsgabiztos ül, a Nagy Kekec, és a párját ritkítóan szemét elágazáshoz jutottam! Végre megértettem, hogy Erika miért heherészett olyan zavartan beszállás közben, és az egész út alatt miért volt szokatlanul feszült. Ő rögtön tudta, hogy a lila Aveo szűk utasterében micsoda fenevaddal leszünk összezárva. Annyira belefeledkeztem a megvilágosodásba, hogy elveszítettem pár értékes másodpercet. A kanyarodás előtti utolsó pillanatban néztem fel Budapest legsunyibb közlekedési lámpájára. Ott ült fenn, mint valami valószínűtlen madár, a lombok takarásában. Egyik szeme kihunyt, a másik kigyúlt: fényre pirosról zöldre váltott. Mintha cinkosan kacsintott volna. Ne is törődjek vele, őmiatta nyugodtan kanyarodhatok!

Az elágazás után azon az egyirányú mellékutcán gurultunk tovább, amely a vizsga szempontjából már célegyenesnek számított. Akár csukott szemmel is végig tudtam volna vezetni rajta, annyiszor hajtottam át erre az elmúlt hetekben — csupán más-honnan szoktam megérkezni.

Attól, hogy rájöttem a félelmetes igazságra, remegni kezhetett volna kezem-lábam, és ezen az utolsó pár száz méteren még elkövethettem volna valami végzetes hibát. Csakhogy az egyik nagy kolonc, ami leszakadt rólam, éppen az volt, hogy megtanultam, hogyan legyen hálás mindenért. Ebben az esetben például szinte ujjongtam, hogy ilyen későn, és nem a vizsga legelején ért a rádöbbenés, hogy a Nagy Kekec ült be hozzánk, amikor az akár bénító pánikká is dagadhatott volna bennem. Magamhoz képest biztos kézzel araszoltam előre a feltorlódott, hosszú sorban a következő közlekedési lámpáig, amelynek zöldje

csak akkor engedte tovább az autókat, amikor a keresztező Váci út hat sávban hömpölygő forgalma megtorpant, és fél perce átjáró nyílt benne a túlsó oldalra.

Visszajutottunk a Duna Pláza épületmonstruma mögött abba a parkolóba, ahonnan fél órával korábban elindultunk, és ahol ezen a reggeli órán csak mutatóban állt egy-egy autó. Nem zavarta semmi a pár hete leöntött bitumen tükörsima nyújtózkodását. A felfestett útburkolati jelek olyan patyolatfehérek voltak még, hogy szinte világítottak. A csíkok és vonalak egy síkban lévő labirintusában bolyongtam, de olyan vigyázva, mintha láthatatlan falakat kellene kerülnem. A kanyarokban mindig lassan és komótosan kivettem az indexet, mígnem egy legutolsó villogással betoltam az egyik taláalomra kiválasztott üres helyre a sok száz közül.

Elfördítotam a slusszkulcsot, egy utolsó rázkódás után az Aveo motorja leállt. A hátsó ülésen a Nagy Kekec kívárta, hogy szép kerekre érjen a csönd, majd nagy csattanással összecsapta a dossziéját.

— Ez a legutolsó rodeózás tökéletesen felesleges volt, mint annyi minden a vezetésében — szögezte rám a tekintetét a közepső visszapillantón keresztül. — De sajnos csak a hibákat szankcionálhatom, a hülyeséget nem. Így a büntetőpontjainak száma mindössze tíz.

Sose voltam kifejezett emlékezőművész, de ezt a tízpontos hibahatárt tisztán megjegyeztem. Letaglózott az újabb kudarc.

— Legjobb meggyőződése ellenére kénytelen vagyok Magát volánhoz engedni — folytatta. — De a lelkiismeretem megnyugtató végett ígérje meg nekem, Kun úr, hogy minden erejével azon lesz, hogy minél hamarabb, a legkisebb károkozás nélkül megtanuljon tisztességesen vezetni.

Nemcsak emlékezőművész nem vagyok, de a felfogásom is lassan örli az új információkat. „Most akkor tulajdonképpen miről beszél?” — tettem fel magamban a kérdést. De a zsigereimmel már megértettem. Hipnotizálva bámultam a Nagy Kekecet a visszapillantóban, miközben a gyomrom, amit iménti csalódásom összerántott, már kiengedett, és jólesően bizseregni kezdett. „A tízpontos hibahatár az jelenti, hogy tizeneggyel buktál volna meg, barom”, mondtam magamban, miután lassú felfogásom beérte a testi jóérzést.